

האומנין פרק שישי בבא מציעא עו.

משנה. השוכר את האומנין והטעו זה את זה על זה אלא תרעומת. שכר את החמר ואת הקדר להביא פרייפריין וחליילים לבלה או למה. ופועלין להעלות פשתנו מן המשרה, וכל דבר שאבד, וחזרו בהן מקום שאין שם אדם, שוכר עליהן או מטען. השוכר את האומנין וחזרו בהן ידם על התחנות, אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחנות. כל המשנה ידו על התחנות, וכל החוזר בו - ידו על התחנות.

הטעו זה את זה [ולא חזרו]

לא מרובה באמר בעה"ב שישכרו לו פועלים בארבעה והוא אמר בג', - סבור וקביל

ולא מרובה: באמר בעה"ב בג' והוא אמר להם בד' דבשכרם עלי מביא משלו - דהראהו בשל חברו נותן שכרו משלם ונוטל מבעה"ב מה שהנהו. א. אלא באמר בשכרם על בעה"ב סתם, ויש שמשתכרים בד' ויש שמשתכרים בג', ואמרו אי לא היית אומר בד', היינו טורחים למצוא משכיר בד'. ב. בבעה"ב, שאמרים אלא היית אומר בד', לא הייתי מזלזל בעצמי להשתכר, ג. בפועלים, שאמרים כיון שאמרת בד' טרחתו לעשות לך עבודה טובה. וא"א לראות, דמיירי בחריצים שנתמלאו כבר במים. ד. שאמר בעה"ב בד' והוא אמר בג' ואפי' דסבור וקביל מ"מ אל תמנע טוב מבעליו

פשיטא: אמר בעה"ב בג', והוא אמר בד', והם אמרו 'כמו שאמר בעה"ב' - דעתיהו אעילויה.

ובעה"ב באמר בעה"ב בד' והוא אמר בג' ואמרו: 'כמה שאמר בעה"ב, אם על דברו סומכים או על בעה"ב?

ה"ש: אשה אמרה הבא לי גיטי, והשליח אומר ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והבעל אומר הילך כמה שאמרה.

ר"ג: אפילו הגיע גט לידה אינה מגורשת. ש"מ: שעל דיבורו סומך, שאם על דיבורה מרגע שגט בידה תיגרש - ודחי ב"מ: אשה אמרה התקבל לי גיטי, והשליח מספר לבעל: אשתך אמרה הבא והבעל אומר: הילך כמו שאמרה,

דל"ג: משיגיע גט לידו מגורשת - שעל דיבורה סומך. א"ג: משהגיע גט לידה מגורשת - שעל דיבורו סומך.

אבל שם לא מהני דעקר שליחותו לגמרי שאמר שהוא שליח לקבלה ולא להולכה.

אופן נוסף לפרש 'הטעו' של המשנה

שגם לפועלין שחוזרין בהן קוראים הטעו. רתנא: השוכר את האומנין והטעו את בעל הבית, או בעה"ב הטעה אותן ולא הלכו - אין להם זע"ז אלא תרעומת.

אבל הלכו חמרים ולא מצאו תבואה, פועלין ומצאו שדה לחה - נותן להן שכרן משלם,

אבל אינו דומה הבא טעון לבא ריקן, עושה מלאכה ליושב ובטל. בד"א: שלא התחילו, אבל התחילו במלאכה שמיין להן מה שעשו.

ביצד: קבלו כמה לקצור בשני סלעים ח' דינרים קצרו חציה והניחו חציה, בגד לארוב ב' סלעים, ארגו חציה והניחו חציה - שמיין להן מה שעשו.

היה יפה ששה דינרים [מה שלא עשו] - נותן להן סלע[4], או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים, ואם סלע - נותן להם סלע.

רבי דוסא: שמיין להן מה שעתידי להעשות, היה יפה ר' דינרים - נותן להם שקל או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים, ואם סלע - נותן להם סלע.

בד"א: דבר שאין אבוד, אבל בדבר האבוד - שוכר עליהן או מטען. שאומר להן: סלע קצצתי לכם - באו וטלו שתיים.

ויכול להטעותן עד ארבעים או חמישים זוז, ודווקא בזמן שאין שם פועלים לשכור, אבל יש שם פועלים לשכור,

ואמר צא ושכור מאלו - אין לו עליהן אלא תרעומת.

נותן להם שכרן משלם.

א"ל מהבונה: אני הייתי רק כפועל בטל, ואת אמרת נותן להם שכרן משלם!

א. שלא סיימו לפניו סוף הבייאת שנותן כפועל בטל

ב. סיימו לפניו, ואמר אני לא הייתי מביא כלל ואת אמרת כפועל בטל?

והתשובה: הא דראו לשדה מן הערב, והא דלא ראו קודם.

וטרבא: שמי ששכר פועלים לריפקא ובא מטר ומילא המים,

אי ראו מן הערב, הפסד הפועלים.

ואי לא ראו - הפסד בעה"ב - ויביא לפועל כפועל בטל.

המשכיר לדלות מים,

ובא מטר, הפסד הפועלים. בא נהר הפסד בעה"ב, ונותן כפועל בטל.

ב. ופסק נהר באמצע היום אם לא נהג להפסיק - הפסד דפועלים.

בעביד דפסיק אי בני העיר הם הפסד הפועלים ואי לא הפסד בעה"ב.

ג. רבא:

השוכר פועלים לעבודה והשלימוה באמצע היום

ובעבודה כמותה או שקלה ממנה - יכל לצוותם לעשותה,

ובעבודה קשה ממנה אינו יכול, ונותן שכרן משלם.

ולא כפועל בטל דבאכלושי דמחזוהו אם הם לא עובדים נחלשים

שמין להם את מה שעשו,

היה יפה ששה דינרים - נותן להם סלע. וס"ל רבנן דיד פועל על העליונה

או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים.

וקמ"ל: דאף במקום שנתייקרה העבודה ואמרו פועלים, ובעה"ב פייסם,

שאינם יכולים לומר דע"ד שיוסיף להם שכרם

שהוא אומר להם שהוא על דעת שיוסיף להם באכילה ושתייה.

סלע נותן להם סלע.

וקמ"ל: אפי' בהזולה עבודתם והשכרם ביותר זוז ולבסוף נתייקרה בזוז

ושוה היום סלע. שאין יכולים לומר שהמחיר זוז יותר, - שכל מה

שהוסיף זוז כרי שיתרצו..

רבי דוסא: שמין להן מה שעתידי להיעשות: היה יפה ששה דינרים נותן להם שקל. סבר:

יד פועל על התחנות.

או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים

שהזולה העבודה, והפועלים ופייסוהו. ונתרצה.

שאינו יכול לומר על דעת שתורידו מהשכר,

שהם אומרים לו: שזה על דעת שעובדים עבודה יפה יותר.

סלע נותן להם סלע.

מיר"ה: בהזילו לו מתחילה בזוז ולבסוף הזולה עבודתם שצריך ליתן מה

שהתרצה בסלע

הלכה כרבי דוסא [שיר פועל על התחנות].

שפועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום,

ואין לחלק בין שכירות לקבלנות שהרי השוכר פועל, ולחצי היום שמע שמת לו

מת או אחזתו חמה, בשכיר נותן לו שכרו, בקבלן נותן קבלנותו.

ובהכרח שאלו דברי ר"ד שהרי לרבנן אף בלא אנוס יד פועל על העליונה

- א. רב"ז: דבר האבוד ולכו"ע [ויד פועל על התחנות].

כל המשנה ידו על התחנות, וכל החוזר בו - ידו על התחנות.

'כל המשנה ידו על התחנות' - שהתנא סתם כרבי יהודה.

'כל החוזר בו ידו על התחנות' לאתויי פועל וכרבי דוסא,

א. רבי דוסא: ורב ס"ל כמותו בחדא [קבלן] וחלק בחדא [שכיר יום]

ב. לאתויי: כל החוזר בו שמכר שדה לחבירו באלף זוז ונתן לו מהן מאתיים זוז,

בזמן שהמוכר חוזר בו יד לוקח על העליונה,

רצה אומר לו תן לי מעותי, או קרקע כנגד מעותי וגובהה מהעדיית.

ובזמן שלוקח חוזר בו יד מוכר על העליונה,

רצה - אומר לו: הילך מעותיך,

רצה אומר: הילך קרקע כנגד מעותיך ומגביהו - מן הזיבורית.

רשב"ג: מלמדן אותן שלא יחזרו.

האומנין פרק שישי כבא מציעא עה:

כיצה: כותב לו: אני פלוני בן פלוני מכרתי שדה פלונית לפלוני באלף זוז, ונתן לי מהם מאתים זוז, והריני נושה בו שמונה מאות זוז.
- קנה, ומחזיר לו את השאר אפילו לאחר כמה שנים.

אמר מר: ומגביהו מן העידיית.

א. רנב"ג: היינו מעידיית וזיבורית שבה, ולא מעידיית שבנכסיו דלא גרע מבע"ח דגובה מבינונית ועוד הא מן הקרקע עצמה ישלם המעות.
ב. ראב"ד: אפי' מעידיית נכסיו, סתם המוכר קרקע באלף זוזי, הוזלו מוזיל ומזבין נכסיו, והוה ליה כניזק, ותנן: הניזקין שמין להן בעידיית,

רשב"ג: מלמדין אותן שלא יחזרו, כותב לו: אני פלוני בן פלוני כו'.

הא לא כתב כן - לא קני? והתניא: הנותן ערבון לחבירו ואמר לו: אם אני חוזר בי - ערבוני מחול לך, והלה אומר: אם אני חוזר בי - אכפול לך ערבונך. לרבי יוסי: נתקיימו התנאים דאסמכתא קניא ר"י: דיו שיקנה כנגד ערבונו.

רשב"ג: בד"א בזמן שאמר לו ערבוני יקון. אבל מכר באלף זוז ונתן מהם ת'ק זוז קנה, ומחזיר לו את השאר אפילו לאחר כמה שנים!
- היינו בעייל ונפיק אזוזי

טבא: שהמוכר דבר לחבירו וחוזר אחריו לבקש המעות

- לא קנה ואי לא עייל ונפיק קני

רבא: המלוה מאה זוז לחברו ופרעו זוז זוז

- פרעון הוא אלא שיש לו תרעומת עליו שהפסידו.

מעשה: מכר לחברו חמור ונשאר לו זוז וחזרו אחריו בשבילו

ר"מ טבא: זוז אחד כמעות הרבה ולא קנה.

ותך דרבא: דקני - מדובר במוכר שדהו מפני רעתה [דנתנה בכל אופן למכור].

פשיטא: רצה למכור במאה ולא מצא ומכר במאתים עייל ונפיק אזוזי - לא קני.
אבל רצה למכור במאה ולא מצא ואי טרח היה מוצא ולא טרח ומצא במאתים ועיל ונפיק אזוזי אם הוא כמוכר מפני רעתה או לא תיקון

שבר את החמר ואת הקדר וכו' שובר עליהן או מטען.

ר"י: עד כדי שכון.

ותך: עד ארבעים וחמשים זוז - היינו בשיש בידו משלהן הרבה

השובר את החמור

משנה.

להוליכו בחר והוליכו בבקעה, בבקעה והוליכו בחר, אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין, ומתה - חייב.

להוליכה בחר והוליכה בבקעה, אם החליקה פטור, ואם הוחמה חייב.

להוליכה בבקעה והוליכה בחר, אם החליקה חייב, ואם הוחמה פטור, אם מתמת המעלה חייב.

שובר חמור והבריקה או שנעשית אנגריא א"ל הרי שלך לפניך מתה או נשברה - חייב להעמיד לו חמור.

עק: טעם שברישא חילק בין הר לבקעה ובסיפא לא חילק

א. ר' ינאי: שמתה מחמת אויר ההר או הבקעה שהרגה.

ב. ר' ב"ה: שמתה מחמת עייפות.

ג. רבה: שהכשיה נחש.

ד. מר"ה: חך כרי"מ: כל המעביר על דעת של בעל הבית נקרא גולן.

לא ר"מ מדבקע: הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור, שחור וצבעו אדום דלר"מ: נותן לו דמי צמרו,

ולר"י: אם השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה,

ואם היציאה יתירה על השבח נותן לו את השבח.

- דשאני שם שנקאו בשינוי מעשה.

לא ר"מ פורים: מגבת פורים לפורים, מגבת העיר לאותה העיר, ואין מדקדיק בדבר.

אבל לוקחין עגלים שוחטין ואוכלים אותן, והמותר יפול לצדקה.
ולר"א מר"מ: מגבת פורים לפורים, ואין העני רשאי ליקח מהן רצועה לסנדלו, אא"כ התנה במעמד אנשי העיר, ורשב"ג מיקל.
- דשאני שעל דעת פורים נתן, ולא לדבר אחר.

- אלא ר"מ: הנותן דינר לעני ליקח לו חלוק, לא יקח בו טלית, טלית לא יקח בו חלוק, מפני שמעביר על דעתו של בעה"ב.

ואין לומר: דשאני שיבואו לחשוד בו שיאמרו פלוני לקח לקנות לעני בגד ולא קנה לו, דא"כ ליתני מפני החשד, [ולא מצד שעובר על דעת בעה"ב משום דשאני הוא וכל המעביר על דעת של בעל הבית נקרא גולן.]

השובר את החמור והבריקה

הרגמו בב"ל: כתם לבן בעין, ורבא פירש: שהתלעו רגליה.

מעשה באחד: שראה שהתלעו מבגדי המלך שאלוהו אם בשל כסף פשתן או בשל זהב צמר אדום, א"ל: בשל כסף והרגוהו כי אין עש בשל פשתן, וא"ד: בשל זהב והניחו לו.

או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך.

רב: דווקא באנגריא חוזרת, אבל בשאינה חוזרת חייב להעמיד לו חמור. ושמואל: אף בשאינה חוזרת, אם בדרך הליכה ניטלה א"ל: הרי שלך לפניך, ואם לאו בדרך הליכתה ניטלה - חייב להעמיד לו חמור.

הוא דסיפא: דרשב"א מחלק אי בדרך הליכתה או לא מכלל דלת"ק ל"ש - שמואל ס"ל כרשב"א

ב. סבא"ב: וה"ק: השוכר את החמור והבריקה או נשתתית א"ל: הש"ל. מתה או שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור.

אבל ניטלה בדרך הליכתה - א"ל: הרי שלך לפניך, כרשב"א ולא כרשב"א דבשובר חמור לרכב עליה והבריקה או נשטתה דחייב להעמיד לו חמור, ובמתני' אומר לו הרי שלך לפניך רב"ה: לרכוב עליה שאני. ר"פ: וכלי זכוכית - כלרכוב עליה דמי.

רב"ה מר"ב: שוכר חמור לרכב, ומת לו בחצי הדרך - נותן שכר חצי הדרך, ויש לו רק תרעומת. ובדלא מצוי להשכיר, שאם היית רוצה להגיע עד כאן גם היית צריך לשלם.

- ומירית: שאמר חמור זה, ואין בדמי הנבילה ליקח אחר,

אבל לשכור: לא ישכור דלא מכליא קרנא, ולשמואל: ישכור דמכליא קרנא. ותך: דבמשכנתא דטורא דיבש האילן או נקצץ שניהם אסורין בו, אלא ליקח בו קרקע, והוא אוכל פירות.

ואפי' דכשיגיע היובל תחזור הקרקע ללוה וכליא קרנא [דאילין] - הב"ב: בזמן שאין היובל נוהג, דאי לסוף שישים שנה וככל מוכר שדהו לשישים שנה שאינה חוזרת כיובל, ד'והארץ לא תמכר לעמיתות יצתה זו שאע"פ שאין שם יובל אינה נצממת, אכתי אחר ס' שנה חוזרת לבעלים וכליא קרנא

וכן מפתבר: דאי בזמן שיובל נוהג ומכלינין קרנא יבקע העצים וישרפם ויקחם - ודחי: דאי משום כך פעמים שיושלמו ימי המשכנתא לפני היובל או ששילם ד' וה' שנים קודם היובל

עמ: השוכר את הספינה וטבעה בחצי הדרך,

ר"י: אם נתן לא יטול, ואם לא נתן - לא יתן.

וקשה: דאי בספינה זו ויין סתם למה לא יטול שיבקש ספינה ויוליך יין אחר ואי בספינה סתם ויין זה, למה לא יתן, יאמר תן היין ואוליכם לך - ר"פ מירית: בספינה זו ויין זה, אבל בספינה סתם ויין סתם חולקין.

ת"ה: השוכר ספינה ופרקה בחצי הדרך נותן שכר חצי הדרך, ואין עליו

אלא תרעומת. ולא בפרקה ממש ובמצוי לשכור שיש לו תרעומת

משום ריעוע הספינה - שטענה ממונית היא

אלא: שרוצה למלאותה באמצע הדרך, ולא הכל בהתחלה,

האומנין פרק שישי בבא מציעא פ:

משנה.

כל האומנין שומרי שכר הן,

ובולן שאמרו: מול את שלך והבא מעות - שומר חנם.

שמור לי ואשמור לך - שומר שכר.

שמור לי ואמר לו הנח לפני - שומר חנם.

הלוחו על המשכון - שומר שכר.

ר"י: הלוחו מעות - שומר חנם, הלוחו פירות - שומר שכר.

אבא שאול: רשאי אדם להשכיר משכונו של עני להיות פוסק והולך עליו, מפני שהוא כמשיב אבירה.

שוכר: ל"י כש"ש, ל"ז כש"ח. ומתני דאומן כמאן

א. אף ל"ז: האומן כש"ש בהנאה שתופס החפץ כנגד השכר וא"ל לבקש המעות

לא מצד שנתן דוקא לאומן זה, שגם שוכר כן,

ולא מצד שנתן לו מעט יותר, שגם שוכר כן.

ב. כר"ב: דתני: שוכר כיצד משלם - ר"מ: כשומר שכר, ר"י: כשומר חנם.

פא.

ובולן שאמרו מול את שלך והבא מעות שומר חנם.

תנן שם: אמר לו שואל שלח, ושלחה ומתה - חייב, וכן בשעה שמחזירה.

מ"ד: רק ההחזירה בתוך ימי שאילתה, אבל לאחר ימי שאילתה - פטור.

ותי' ד'כולן שאמרו מול את שלך והבא מעות שומר חנם הא גמרתיו ש"ש

דחי: הא הבא מעות וטול ש"ש והך שאשמעי' טול את שלך שס"ד

דש"ח נמי לא הוי קמ"ל

א"ר מר"נ ב"ב: אף אנו תנינא: דוכלן שאמרו מול את שלך והבא מעות ש"ח וה"ה

גמרתיו, דה"י: דטול את שלך שאני

הב"מ מרבינא: רמי מתניתין אהדדי ומשני. דטול את שלך ש"ח וה"ה לגמרתיו

והקשה: מא"ל שואל שלח ושלחה ומתה חייב וכן בשעה שמחזירה!

ומשני מ"ד: דוקא בשהחזיר בתוך ימי שאילתה, אבל אחר ימי שאילתה - פטור.

איבעיא:

פטור משואל וחייב כשומר שכר, או אינו אף ש"ש

אמימר: מסתבר, פטור משואל וחייב כשומר שכר, הואיל ונהנה מהנה הוה.

ות"כ דאמימר: הלוקח כלים מבית האומן לשגן לבית חמיו,

ואמר לו: אם מקבלין אותן ממני - אני נותן לך דמיהן, ואם לאו -

אני נותן לך לפי טובת הנאה שבהן ונאנסו בהליכה - חייב, בחזרה

- פטור, מפני שהוא כנושא שכר.

מעשה: שמכר חמור לחבירו וא"ל שהולך למקום פלוני אי ימכר כן ואי לא

יחזירו והלך ולא נמכר וכשהגיע נאנס ור"ג חייבו

והקשהו רבא: נאנסו, בהליכה חייב, ובחזרה פטור, מפני שהוא כנושא שכר!

וענה: דחזרה דהאי הליכה היא וסברא היא שבחזרתו, אילו היה מוצא

למכור ודאי היה מוכר

שמור לי ואשמור לך - שומר שכר.

ואי"ז שמירה בבעלים כ"פ: דא"ל שמור לי היום ואשמור לך למחר.

וכן צ"ל: ברייתא דשמור והשאל וכו' דנעשו ש"ש זל"ז הינו שמור ואשמור למחר

מעשה: מוכרי עשב שכל יום אחד אפה עבור כולם, וכשפעם אחת ביקש

מהם לשמור על גלימתו, בזמן האפיה פשעו בה ונגנבה,

ור"פ: חייבם, ושאלוהו רבנן הא פשיעה בבעלים היא, והתבייש,

לסוף נתברר שהיה שיכור באותה השעה

למ"ד: פשיעה בבעלים פטור מש"ה התבייש.

ולמ"ד: פשיעה בבעלים חייב מיירי שהסכים לאפות תמורת שכר השמירה

ועד שהגיע נגנבה. ור"פ חייבם, ולזה שאלוהו רבנן למה חייבם הלא

לכו'ע שמירה בבעלים פטור בש"ש, והתבייש

ולסוף התברר שמתחילה כבר נשתכר [וממילא זה לא היה בבעלים]

והתרעומת היא א. שינוי דעת ב. שצריך לקנות חבלים ארוכים
(במקום שיביא קודם לכן)

ת"ר: השוכר חמור לרכוב עליה שוכר מניח עליה כסותו ולגנותו
ומזונות של אותה הדרך, מכאן ואילך חמר מעכב עליו.

חמר - מניח עליו שעורים ותבן ומזונותיו של אותו היום,
מכאן ואילך שוכר מעכב עליו.

ר"פ: שמצוי לטרוח ולמכור מפונדק לפונדק

וחמר דרכו לטרוח בזה ושוכר אין דרכו לטרוח בזה.

ת"ר: השוכר החמור לרכוב עליה איש - לא תרכב עליה אשה, אשה -
רוכב עליה איש. [שהאשה פחות בקיאה ברכיבה]

ואשה - בין גדולה ובין קטנה אפילו מעוברת והיא מניקה.

אביי: ש"פ: דג משקלו בכריסו

ונפק"ה: למקח וממכר, שלא יקנה דג גדול קודם שהוציא בני מעיו.

משנה

השוכר את הפרה לחרוש בהר וחרש בבקעה,

אם נשבר הקנקן [יתד מחרשה] פטור.

בבקעה וחרש בהר, אם נשבר הקנקן - חייב.

לדוש בקמנית ודש כתבואה - פטור,

לדוש כתבואה ודש בקמנית - חייב, מפני שהקמנית מחלקת.

במקום שלא שינה

לר"פ: המנהיג האוחז במלמד משלם, רשבד"א: הנגרר האוחז בכלי משלם.

וחלפתא: האוחז מאחור בכלי משלם, ובמקום המוחזק בסלעים שניהם משלמים.

ר"ה: המוכר פרה לחבירו וא"ל: פרה זו נגחנית, נשכנית, בעטנית,

רבכנית היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הר"ז מקח טעות.

מום זה ומום אחר - א"ז מקח טעות.

ותנ"ה: גבי שפחה: דא"ל: שפחה זו שוטה, ניכפית, מושועממת, וכו'

מרבא: היו כל ה' המומין הללו א"ז מקח טעות.

משנה

השוכר את החמור להביא עליה חמין והביא עליה שעורין - חייב

תבואה והביא עליה תבן - חייב, מפני שהנפח קשה כמשאוי.

להביא לתך חמין והביא לתך שעורין פטור, ואם מוסיף על משאו חייב.

וכמה יוסיף על משאו ויהא חייב?

סומכוס משום ר"מ: סאה לגמל, שלשה קבין לחמור.

אביי: תנן: קשה כמשאוי, נפח כמשקל, ואי מוסיף ג' קבין חייב. שנפח בנוסף למשקל

רבא: תנן: קשה למשאוי, משקל שווה והנפח תוספת ורק בהוסיף ו' קבין סאה חייב

תך: ד'להביא לתך חמין והביא לתך שעורין - פטור, ואם הוסיף על

משאו חייב - היינו סאה.

ותך: דוכמה יוסיף על משאו ויהא חייב? סאה לגמל ג' קבין לחמור?

-הך היכא דלא שני

ותך: להביא לתך חמין והביא טז' שעורים חייב, הא ג' קבין פטור

-אביי מחוקות דהן ג' קבין.

פ"ה: קב לכתף, לתך לעריבה, כור לספינה, ג' כורים לבורני גדולה.

קב לכתף? אם אינו יכול הרי הוא בר דעת, ושיניחו על הארץ.

א. אביי: בשחבטו מיד על הארץ.

ב. רבא: אפי' בלא חבטו לאלתר, לענין אגרא יתירא.

ג. רב אשי: סבר שרק חולשה אחזתו. ושיוכל להתגבר על כך בהמשך

כור לספינה ג' כורין לספינה גדולה.

ר"פ: ש"פ: סתם ספינות בת ל' כורין ונפק"מ: למקח וממכר.

שיעור כור: לר"ח נאה: 249 ליטר, לחז"א: 430 ליטר.

האומנין פרק שישי כבא מצינא פא:

פאנשה: שנים שהלכו בדרך אחד ארוך ורכב על החמור ולבש סדין והשני קצר והלך ברגליו עם מעיל צמר, כשהגיעו לנהר לקח מעילו והניחו על החמור ולקח סדינו של הארוך ונתעטף, ושטפו המים לסדין.
רבא: חייבו, ושאלו רבנן הא שאלה בבעלים היא! והתבייש.
למף נתבר: לסוף נתברר שלקח בלא דעתו

מעשה: שהשכיר חמור לחבירו וביקש הימנו שלא ילך בנהר פקוד שיש שם מים אלא בנהר דנרש, והלך בנהר פקוד ומת החמור ואמר שהלך שם אלא שלא היה שם מים
לרבא: נאמן דמה ליה לשקר, שיכל לומר שהלך בנהר דנרש ודחאו אביי: דמ"ל לשקר במקום עדים דיש מים לא אמרי'

שמור לי ואמר לו הנח לפני שומר חנם.

ר"ה: אמר לו הנח לפניך - אינו לא שומר חנם ולא שומר שכר.

איבעיא: 'הנח' סתמא מאי? אין להוכיח מדיוק דמתני' דהנח לפני, ש"ח הא סתמא ולא כלום, דא"כ נדייק מדר"ה דהנח לפניך - לא כלום הא הנח ש"ח הוא.

אין להוכיח: דתנאי היא דלת"ק: 'אם הכניס ברשות בעל חצר - חייב, ולרבי: בכלום אינו חייב עד שיקבל עליו בעה"ב לשמור.

אליהו: דווקא בחצר שמורה חייב, משא"כ בשוק

ב. לרבי: דווקא בחצר פטור שרק נתן לו רשות להכנס, משא"כ בשוק כשאומר הנח היינו שישמור.

הלווה על המשכון שומר שכר.

מתני' לא כר"א

שרדי: 'המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון'

לר"א: ישבע ויטול מעותיו,

לר"ע: הלויחני על המשכון? אבד המשכון אבדו מעותיך.

אבל: הלווה בשטר, והניח משכון עליהם לר"ע: אבד המשכון אבדו מעותיו. ואין להלקי בין משכנו בשעת הלוואה [ש"ח], למשכנו שלא בשעת הלוואתו. דבתרוויהו הלווה על המשכון

ואין לומר: דמתני' אפי' כר"א והלווה מעות חייב, והלווהו פירות פטור,

וכולה ר"י וה"ק: הלווה על המשכון פירות - ש"ש, הלווה מעות ש"ח.

- דר"ב: מתני' דלא כר"ע, - אלא בהכרח דמתני' לא כר"א.

א. אב"ד: שמדובר בדלא שוי משכון שיעור זווי, וחלקו בשמואל.

גבי ה: דאותו שהלוה אלף והניח קת מגל למשכון ואבד - דאבדו האלף זווי.

ב. ואין לומר: בדרשו שיעור זווי וחלקו בר"ע דבע"ח קונה משכון דאך תחיה צרקה,

- דה"ב דה"מ דווקא במשכנו שלא בשעת הלוואתו

אלא: כר"ע בשלא בשעת הלוואתו כר"ע כר"ע: דקונה משכון.

ג. ואין לומר: במשכנו בשעת הלוואתו, וחלקו בשומר אבידה אי כש"ח אי כש"ש [ר"י]

- דר"ב: רב יוסף תנאי היא, אלא בשומר אבידה כר"ע כרב יוסף

ד. אלא חלקו במלוה צריך למשכון אי מצוה עושה והוי ש"ש, או שלהנאתו מתכוין והוי ש"ח

פב:

אבא שאול מותר להשכיר משכון עני להיות פוחת והולך.

משמואל: הלכה כאבא שאול בפטיש פסל וקרדום ששכרם מרובה ופחתם מועט

משנה: המעביר חבית ממקום למקום ושברה, בין ש"ח ובין ש"ש ישבע.

רבי אלעזר: זה וזה ישבע, ותמיה אני אם יכולין זה וזה לישבע

ת"ר: המעביר חבית לחבירו ממקום למקום ושברה

לר"ב: בין שומר חנם בין שומר שכר ישבע.

וחי: דנשברה כדו ולא סילקו, נפלה גמלו ולא העמידה'

ר"מ: מחייב בהזיקין [דבעה"ב הנתקל פושע]

וחכ"א: פטור מד"א וחייב בד"ש וקימ"ל שחלקו דבנתקל פושע והיאך ישבע

- ר"א: חברה, מי ששנה זו לא שנה זו.

ר"י: ש"ח - ישבע, ש"ש - ישלם. כל אחד כדינו

ר"א: זה וזה ישבע, ותמיה אני אם יכולין לישבע,

- דאכן גמרא כר"מ. ומיהו, תמיה אני אם יכולין זה וזה לישבע.

א. דש"ח נשבע שלא פשע, אבל ש"ש אף אי לא פשע חייב לשלם

ב. ואפי' ש"ח שלא במקום מדרון איך ישבע שלא פשע, ואפי' במקום

מדרון אי יש ראייה שיביא ויפטר,

דא"ב: 'אין רואה' שבעת ה' תהיה בין שניהם, הא יש רואה יביא ראייה ויפטר.

מ"ר: תקנת חכמים, דאי לא אין לך אדם המעביר חבית לחבירו ממקום למקום.

רבא: שבועה זו שנשבע - שלא בכוונה שברתיה.

ואוקף ר"ה: דש"ח ישבע, ש"ש ישלם, כל אחד כדינו

ואוקף ר"א: דגמרא כר"מ, ומיהו תמיהני אם יכולים זה וזה לישבע. וכדאמרי'

א. מעשה: אותו שהעביר חבית ברחבת מחוזה ושברה בקורה היוצאת שם.

וא"ל רבא: שברחבת מחוזה מצויים אנשים ויביא ראייה ויפטר - והיינו כאסי

ב. מעשה: שאמר לחבירו למכור ד' מאות חביות יין ומכר לו וסיפר שקנה והחמיצו

א"ל רבא: אי ד' מאות חביות החמיצו יש לזה קול ושיביא ראייה שבשעה

שקנאם טובים היו והיינו כאסי וס"ל כותיה.

חקקין רה"ב: הסבלים באגרא [מוט לאחד] ונשבר ישלם חצי

שהרבה לאחד ומעט לשנים, קרוב לאונס וקרוב לפשיעה.

והסבלים בדיגלאן[הראוי לשנים] - משלם כולה.

ר"ב: שברו לו סבלים חבית יין לקח לגלימתם וא"ל רב שיחזירם ד'למען

תלך בדרך טובים, אמרו לו טרחנו כל היום ורעבים אנו ואין לנו

כלום א"ל שישלם להם משום 'ארחות צדיקים תשמר'.

הדרן עלך השוכר את האומנין.